

IZSELJENSKI VEŠTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONISCE
UPRAVA: TYRSEVA C.52
V LJUBLJANI

NAROČNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—
OGLASI PO DOGOVORU

LETO VI.

LJUBLJANA, MAREC 1936

ŠTEV. 3

Nagovor ljubljanskega nadškofa g. dr. Gregorija Rožmana našim izseljencem v Radio Ljubljana, dne 1. marca 1936

Moje besede, ki jih prenašajo nocoj električni valovi v vse dežele, kjer bivajo naši bratje in sestre, so predvsem topel in prisrčen pozdrav z domače zemlje, a skoraj še bolj so namenjene poslušalcem v domovini. Za nje hočejo biti glasen in resen opomin: Nikar ne pozablajte bratov in sestra, ki so se izselili iz rodne grude in šli v daljni svet, iskat kruha in eksistence — nikdar jih ne pozablajte, ne v mislih vaših, ne v delu vašem za kulturo slovensko, najmanj pa v vaših molitvah.

Noben evropski narod nima razmeroma toliko izseljencev kakor naš slovenski. Ako seštejemo vse, ki so v severnih Združenih državah in Canadi, jih najdemo okrog 300.000 — pa še Brazilija, Argentina in zapadna Evropa: Francija, Belgija, Holandska in Nemčija. Ne bo dolgo pa bo polovica Slovencev izseljenih — bo polovica naše krvi iztekla v tuja morja, kjer se pomeša in kot svojstvena slovenska kri izgine. Premalo mislimo na to dejstvo. Premalo nas boli odhod slehernega izseljenca in vse premalo obdržujemo mi tesne kulturne stike z njimi, ko se enkrat v tujini naselijo.

Koliko tihe bridkosti se dvigne v srcu, če ima človek priložnost spoznati življenje, mišljenje in čustvovanje naših ljudi v tujini!

Nesli so seboj slovenske pridne roke, ki po vsem svetu slovijo, zato povsod Slovenca čaka najtežje in najslabše plačano delo, nesli so seboj svojo naravno poštenost, ki v bližnjem zahrbtnosti in prevare ne sluti — velika večina pa je nesla seboj še trdno vero svojih očetov, v duši pa sliko Marije — brezjanske, žeželjske, novoštiftske ali Mariborske ali Kokarske — saj ima Marija pri nas toliko naslovov, kolikor je njenih velikih in malih romarskih cerkva — vsaka dolina ima svojo.

Ko so odhajali: še z zadnjim pogledom so objeli svoj domači kraj, svojo rodno zemljo, globoko ganotje so skrili za veselimi smehljajem, solzo so zatrili nasilno v svojem očesu. A v njihovih dušah je ostal spomin, utisnjen kot neizbrisni pečat. V kakšni tihi uri, ko se srca iskreno odpirajo, so mi ponovno pripovedovali v Ameriki naši izseljenci,

da ne mine dan, ko ne bi romale misli nazaj v domači kraj, ko bi v spominu ne prehodili pota in steze, kjer so hodili v svoji mladosti. Pa čeprav jim v tujini gmotno dobro gre, imajo udobnejše življenje, zadovoljno družino, a vendar vsak dan, deset in desetletja dolgo, uhajajo misli nazaj, se povračajo spomini v dolenske gorice, na kršne njivice Suhe Krajine, na bregove Kolpe od Osilnice preko Fare in Kostela, Starega trga in Vinice čez Preloko in Podzemelj do Metlike, pa v planine Gorenjske in v notranjski Kras, v zelene pašnike in temne gozdove Savinjske doline in v obmurske ravnine z drevoredi melanholičnih jagned. In spomin vse steze prehodi, vse prijatelje pozdravlja in se ob grobovih staršev ustavlja. Oj, s kolikimi vezmi so srca izseljencev povezana z domačo zemljo! In ko jim govoriš tam v tujini o domačem kraju, solza za blesti v očesu najtršega moža in najpreizkušenejše matere, mladina pod tujim soncem rojena, pa prisluhne in rahlo se ji vzbuja želja, da bi kdaj videla zemljo, ki je cilj hrepenenja njihovih staršev.

Najtežje pa je to, da domače cerkve ni, ne široke pesmi domačih zvonov, ne petja v njej in besede božje, jasne in tople v tistem jeziku, v katerem je prve molitvice jecljal za svojo dobro materjo.

V težkih trenutkih — in koliko jih je v tujini — ko se človek skriva v najtišji kot svoje notranjosti, kjer lučka otroške vere in nade brli — o, če tedaj ni slovenskega duhovnika-spovednika — oj, kako je to težko! In če na smrtni postelji ni tolažilnega smehljaja slovenskega kaplana, ne skrbnega pogleda slovenskega župnika, oj, kako je to trikrat hudo!

Ali se naj čudimo, če je v takih okoliščinah marsikateremu v skritem kotu duše lučka vere ugasnila, ko pa ni bilo domače roke, da bi pravočasno olja prilivala? Kako malo mislimo na to, ko sodimo in obsojamo vsevpred, če se kateri vrne domov s pogoriščem v duši.

Videl sem jih in spoznal, kako si le s heroizmom morejo ohraniti svojo vero in so si jo v takih razmerah, v katerih bi pri

nas doma vsi propadli, ker smo preveč postreženi in zato razvajeni.

Čim bolj spoznamo razmere, v katerih naši izseljenci živijo, tem bolj bomo domeli, koliko smo mi v domovini nad njimi grešili. Kako malo smo mislili nanje! Še manj storili za nje. Sodili jih le po tem, koliko so denarja domov pošiljali. Obsojali tiste, ki so versko in moralno propadli. Zdaj, ko sem jih toliko videl in čislati začel, razumem, da tak, ki že doma ni bil najubogljivejša ovca v božji čredi, v tujini brez pastirja, brez očetovskega prijatelja, ki za njegovo dušo odgovornost nosi, da tak propade in se zastrupljen vrne, ki strup še med druge širi kakor nalezljivo bolezen. Naša krščanska in narodna dolžnost je, da podpiramo izseljence s kulturnimi, moralnimi in osebnimi vezmi, da vzdrže ob navalu tujih vplivov, katerim odoleti se niso naučili niti ne pripravili.

Če kot Slovenec govorim — pravim: knjige in časopise in pesmi slovenske jim nudimo in kadar pridejo v domovino na obisk, poskrbimo, da preživijo doma velik slovenski praznik.

Če kot škof govorim — pravim: duhovne potrebe jim dajmo, misijonarje pošiljajmo, kadar se domov vrnejo, v svoje toplo versko življenje jih uklenimo, da ostanejo zvesti Bogu in veri. In z vero in božjo službo jim ohranimo najdlje in najbolj uspešno tudi besedo in čustvovanje slovensko in jugoslovansko. Ves narod — pa bodisi, da so posamezniki še tako različnih nazorov — bi moral v tem oziru složno in sporazumno sodelovati in se zavedati, da v tujini izseljenci najdlje ohranijo materinsko besedo in slovensko mišljenje, če jim Cerkev in duhovnik ta naravni zaklad čuva in obdaja z nadnaravno obrambo. — Oboje naj gre med naše izseljence po naši radio-postaji redno in stalno. Vsakokrat — kakor nocoj — naj jim prinese iz domače zemlje pozdrave, iz naših bratskih src pa molitve in vsaka izseljenska ura naj znova utrdi duhovne vezi krvi, jezika in vere med nami doma in našimi brati in sestrami v tujini. Pozdravljeni in blagoslovljeni bodite!

J. Kalan:

Najtežje vprašanje glede izseljenstva

V dveh člankih z naslovom „Pravočasno, pravočasno — ne prekasno!“ smo videli, da prihajamo s svojim zanimanjem, svojo skrbjo in svojo pomočjo izseljencem večkrat prekasno. Ko je že toliko in toliko zamujenega, zgubljenega!

Toda to so zamude preteklih časov. Kar je bilo, je bilo. V prvih desetletjih izseljevanja niso posvečali temu silnemu pojavu potrebne pozornosti. A nad tem, kar je bilo, dolgo tožiti, se ne izplača. Skrbeti moramo, da bo odslej drugače!

No, saj je že veliko drugače. Rafaelova družba, naš „Rafael“, izseljenska nedelja, zanimanje in obiski naših škofov pri izseljencih, več duhovnikov med izseljenci — vse to in še kaj drugega priča, da se za izseljence že nekaj brigamo.

Toda vse to je še vedno premalo. Zato je primerno in potrebno, da tukajle v našem „Rafaelu“ razmišljamo in ugibamo, kaj bi mogli za izseljence še storiti. In tudi, kako bi mogli storiti.

Da, kako za izseljence skrbeti, da se nam jih ne bo toliko zgubilo, to je veliko in težko vprašanje. Zakaj? V čem obstoji težava? Zato ker so izseljenci tako raztreseni. Raztreseni po raznih deželah, v eni in isti deželi pa spet po raznih krajih. Raztreseni kakor perje, ki ga veter raznese. Zato je briga zanje tako težavna.

To težavo sem čutil jaz na Vestfalskem in jo čutijo drugi izseljenski duhovniki po drugih krajih. Ni sicer povsod enako. Ponekod so že malo bolj skupaj, v večjih skupinah, drugod pa spet bolj razpršeni. Na Vestfalskem in v Porenju so razlili po celem širnem industrijskem ozemlju, ki šteje svojih 300 rudnikov. Največja naselbina je Hamborn, kjer je blizu kakih 400 družin; druga največja je Meerbeck z blizu 300 družinami; tretja po velikosti je Gladbeck s kakimi 250 družinami. In potem gre dalje vedno nižje: po 100, po 50, po 20, po 10, po 5, po 2 družini, sem pa tje pa tudi le kaka posamezna družina. Jaz sem imel božjo službo v več ko 60 raznih cerkvah in kapeilah; toda še nisem bil v vseh krajih, koder bivajo naši ljudje, ker je to nemogoče. Bivajo gotovo na sto raznih župnijah. Zaradi tega sem bil vedno na potu, vedno v drugem kraju, a imel sem — razen v večjih krajih — povsod le peščico ljudi pred seboj. Na ta način ima duhovnik veliko dela, ljudje pa od njega le malo koristijo, ker na vsak posamezen kraj more le malokrat priti. Rekel sem: če sem na enem kraju, pa na sto drugih nisem. Kako vse drugače bi bilo, ko bi bili ljudje bolj blizu skupaj; na enem kraju ali četudi na nekoliko več krajih, pa vendar v večjem številu in ne tako razpršeni. Govoriti naenkrat tisoč ljudem, ali pa govoriti isto samo desetim ljudem, je skoro isti trud; a če hočeš govoriti tisoč ljudem, ki so pa razdeljeni na drobce po deset skupaj, moraš isto stvar govoriti stokrat in koliko potov storiti, časa in denarja potrošiti! Mnogih ljudi pa pri tej raztresenosti sploh ne dosežeš.

To je težava dušnega pastirovanja med izseljenci, ki so tako razleteni. To je bil tudi en vzrok, zakaj sem jaz Vestfalski in Porenju dal slovo. No, tam gori so naši rojaki po toliko letih ondotnega bivanja že

toliko udomačeni in nemško toliko znajo, da v Nemčiji še najlažje izhajajo brez posebnega slovenskega duhovnika. Drugače je na Francoskem, ker francoščine se naši ljudje ne bodo tako kmalu in lahko privadili. Tudi imajo v Nemčiji povsod katoliško cerkev v bližini, skrbne dušne pastirje, vidijo mnogo lepih navad in dobrih zgledov. Zato sem ljudem večkrat rekel: Kdor hoče na Nemškem biti slab, je lahko slab, ker slabega nikjer ne manjka; kdor pa hoče biti dober, je pa tudi lahko, ker ima dosti priložnosti za dobro. In tistih, ki so cerkvi in Bogu obrnili hrbet, tudi domač duhovnik ne privabi k njemu. Če bi angel iz nebes prišel k njim, bi ga menda ne poslušali.

Vse drugače pa je to — recimo — v Srbiji. Ali tudi v Argentini in Južni Ameriki

J. M. Trunk:

Klic iz Amerike

V svoje 45. leto stopa „Amerikanski Slovenec“, boritelj za krščanske nazore med izseljenimi Slovenci v Zedinjenih državah Amerike. Izseljensko vprašanje se je v zadnji dobi začelo bolj intenzivno obravnavati, kar je vsekakor veselo znamenje, ampak še daleč ni doseglo pomena, kakršnega ima za tako veliko število našega naroda, ki je šel na razne kraje izven svoje prave domovine. S potomci izseljencev se ceni to število na 350.000 oseb.

Ako pomislimo, da ima ljubljanska škofija le okoli 500.000 vernikov, in presega torej število izseljencev polovico ljubljanskih škofljanov, nam mora biti jasno, da takega števila pri našem malem narodu ne smemo puščati v nemar in napeti vse moči, da se stori za te izseljence kar je pač v danih razmerah mogoče storiti. Ni bilo ravno brez naporov, niti ne brez vidnih uspehov. Zapraka je bila največ v tem, ker je bilo večinoma vse prepuščeno, ker pač drugače ni bilo mogoče, zasebnemu naporu, prizadevanju posameznih oseb. Pred svetovno vojsko ni šlo, da bi se bili zainteresirali merodajni krogi, niti sedaj ni mogoče zastaviti sil, ki bi bile ali mogle biti na razpolago. Jugoslavija stoji tudi pri najboljši volji pred tolikimi problemi, da bo vzelo vsekako še dolgo dobo, preden pride izseljensko vprašanje z vso resnostjo na vrsto. Treba bo dreganja tudi od strani izseljencev samih, da javne oblasti vzamejo izseljenske zadeve v najbolj resen pretres in pridemo vsaj približno do razmer, v kakršnih so izseljenci vsaj večinoma v območju drugih držav. Ker pa Jugoslavija ne bo še tako kmalu prišla do urejenih razmer, ni upanja v doglednem času, da bi prišli izseljenci pri državni skrbi na vrsto in do tedaj ostane edina pot, da se nadaljuje in po možnosti poglobuje vsaj prizadevanje zasebnih grogov in se reši, kar se rešiti da.

Tu smo na točki „Amerikanskega Slovenca“ kot glasnika in boritelja za ideale, ki med izseljenimi Slovenci ne smejo zamreti, ako se ne odpre grob narodne smrti veliko prežgodaj.

Amerikanski Slovenci v obče niso ravno

sploh. Ta je sicer katoliška, a dolga in široka, kakor da ji ni konca. Če nam je pa zdaj slovenska kri raztresena po celi Argentini in skoro po celi Ameriki, kdo bi vse te ljudi iskal? kje jih našel? zbral? organiziral? zanje skrbel? Nemogoče! — Pa še ni treba v Ameriko hoditi, da najdemo take razmere; saj so Slovenci razkropljeni že tudi po celi Jugoslaviji. In kar je najtežje: tudi med drugoverci, kjer ni katoliške cerkve, ne duhovnika, ne primerne družbe, na kateri bi imel priseljencev potrebno oporo.

To, pravim, to je največji, najtežji „problem“ izseljenstva. Izseljevanje ni nič urejeno, organizirano; vse gre brez reda, brez načrta. Nekateri zanese služba bogvekam, druge želja po zaslužku, tretje naključje, slučaj ali bogvekaj. O tem premišljuje prijatelji izseljencev in izseljenci sami. Kako bi se dalo temu zlu odpomoči, da bi bila skrb za izseljence lažje mogoča!

(Dajce).

brez vsake organizacije, kot privrženci krščanskih idealov smo lahko na marsikaj ponosni, dasi morda ne že radi tega zadovoljni. Imamo precej župnij, kjer niso glavno morda le poslopja, stavbe. Duh je, ki oživlja, in duh, ki prihaja od župnijskih slovenskih organizacij je oživljal, da se ni vse že davno pogubilo.

Tudi podpore jednote so lahko nam v veselje in neko zadostilo, namreč tiste organizacije, ki poleg medsebojne pomoči in podpore, zasledujejo tudi duševni, idealni dobroti med svojimi člani. Dočim vse organizacije več ali manj trpijo pod pritiskom dolge depresije, gre naša glavna katoliška organizacija, K. S. K. J., tudi pod temi neugodnimi razmerami celo naprej, raste v članstvu in se krepi pod dobrim vodstvom tudi v notranji moči idealnega naziranja.

Velikega važnega pomena za naše amerikanske izseljence je bil ravno zaključen obisk ljubljanskega nadškofa med nami. Skoroda vse večje in organizirane naselbine je obiskal, učil in bodril in pomagal. Vplival je ta obisk brezdvomno tudi na kroge, ki nam stojijo nekako oddaljeni, saj so ti krogi vsaj videli, da nikakor nismo brezpomembni. Tudi brez časopisja nikakor nismo, dasi bi ga želeli veliko več in še bolj krepkega.

To naj bo nekako uvod, ko prehajam na pomen za katoliško slovensko Ameriko, kakršnega ima in bi imel imeti med nami katoliški dnevnik „Amerikanski Slovenec“. Kdor je za to, da krščanski ideali med izseljenci ne izumrejo in za to mora biti po svojih močeh pač vsak katoliški slovenski izseljenec, se mora strniti v krog, v katerem stoji med nami naš katoliški dnevnik „Amerikanski Slovenec“.

Dopisnikom Rafaela

Spet se je nabralo toliko dopisov in člankov, da jih nisem mogel vse objaviti v tej številki. V naslednji številki, ki izide 4. aprila pride vse na vrsto.

Dopise, prostim, pošljite do 29. marca.

Urednik.

Kako vračamo sirote domovini...

Jože Premrov:

Pesem tujine...

Rožnati časi so za delavstvo povsod minili, za njimi pa je nastopila doba zatiranja in preganjanja. Vendar pa se kaj takega, kakor pri nas, menda ne dogaja povsod.

Med nami je živel slovenska družina, ki se je tukaj naselila pred desetimi leti. Slabotnemu možu so zaradi naporega dela vidno pešale moči. Dve leti je sedaj minilo, odkar ga je roka tistega, ki vse vodi, rešila trpljenja. Določila mu je počitek v zemlji, katera ga je utrudila in izčrpala. Zapustil je ženo in pet sirot. Ženo so nato takoj sprejeli na delo k rudniku.

Veliko je trpela, ko je morala trdo delati in obenem skrbeti za svoje otroke, zlasti še, ker je imel najstarejši otrok šele enajst let. Poleg tega pa je tu mnenje, da ženska pri rudniku komaj za milo zasluži.

Naši rojaki so se njenega trpljenja zavedali in so ji zato tudi radi pomagali.

Ne more se trditi, da si prav nikoli ne kallmo miru, vendar pa imamo zelo lepo lastnost: kadar se kje vidi res potreba, se skoro vsakemu lahko brez skrbi potrka na vrata. Ta dobrosrčnost naše naselbine je bila obe leti v veliko korist revni družini.

Pred dobrim mesecem so tukajšnje oblasti sklenile, da revežev nič več ne potrebujejo. Odločili so se, da bodo počasi izgnali vse vdove in tudi take, ki so po boleznih postali za delo nezmožni in prejemaajo pokojnino.

Omenjena družina je pred tremi tedni prejela obvestilo od oblasti, da se bo morala izseliti v svojo domovino. Kmalu nato so jo ponovno opozorili, da mora odpotovati v torek ob osmih zjutraj. Tedaj pa se je pričelo tekanje iz kraja v kraj. Prosila je ljudi, naj ji priskočijo na pomoč. Ljudje so se ji radi odzvali.

Sramoval sem se kesneje, da sem ta dan odšel za manj važnimi opravki in takorekoč le bolj po naključju prišel šele h koncu prizora. Vendar pa, kakor sem že omenil, vsa čast našim ljudem, kadar je treba pomagati. Žena sama bi si v enem dnevu ne mogla dosti pomagati in marsikdo bi na njenem mestu obupaval.

Sočustvovanje delavstva je pustilo v meni tako lepe spomine, da jih ne smem obdržati zase. Naj torej ljudje po vsem širnem svetu zvedo, kako se je delalo.

V ranem jutru so ljudje naskočili stanovanje. Treba je bilo najprej zmetati vse, kar se je dalo odtrgati, na cesto in nato znositi k najbližnjemu sosеду. Nato so se ženske lotile ribanja in pometanja, kajti ob izselitvah silno pazijo na čistočo in istočasno vračunajo najmanjšo poškodbo. Tako je bilo tudi tukaj. Ko so poklicali določenega oskrbnika po ključ, je naračunal čez tristo frankov.

Poleg nestetih potov je bilo treba tukaj storiti še gotove korake.

Z ženo je šel do gospodov neki moški z namenom, da nekoliko opiše njeno „bogastvo“. Uvideli so kmalu, da ji ne morejo veliko utrgati, ker še tega ni imela zasluženega, kar bi si želeli imeti, zato so ji izplačali revni zaslužek do zadnjega franka.

Določili so, da sme vzeti prtljage do 140 kg s seboj, vse drugo pa naj pusti ali pa proda za vsako ceno.

Kmalu je minil zimski dan. Ob peti uri,

Jakopetova družina je s čudnim nemiro in v srcu sledila Katrinim besedam in nasvetom. Janezu je vedno močnejše utripalo srce, skrbni materi pa je dejalo v srcu: „Nikar ne daj sina z doma! Tujina, je le tujina! Kolikim je že uničila dušo in telo! Delali in stradali bomo doma na svoji zemlji! Če nam bo dal Bog zdravje in svoj blagoslov, se bomo že na kak način rešili dolga, saj imamo vsi pridne roke. Za nas pa ni — tujina, tujina, tujina... Saj me je vedno strah pred njo in da bi zdaj pustila sina v Vestfalijo? Tega nikoli! Za dom sem ga rodila in zredila, in zato ne pustim, da bi mi ga iztrgala in umorila tujina...“

Smrtna tišina je zavladala v sobi. Zali obrzi Jakopetovih hčerk so nemo motrili zgovorno Katro in se plaho ozirali na Janeza, ki je ves zamišljen slonel ob mizi. Oče je ves potr stopal po sobi in se boril s čudnimi mislimi.

„Katra, tvoje besede so vredne premisleka!“ pretrga molk gospodar.

„Vredne, vredne, Jakopel! Če se jih boš držal, boš možak in ti ne bo na gruntu nikoli zapel boben.“

V svoji zgovornosti in veselju Katra niti opazila ni, da se je kazalec stenske ure premaknil proti polnoči.

„Mama, mama, ali ne greste še domov? Mi že vsi spimo,“ se je oglasila Katrina hčerka Jerica v veži.

„Mama, danes pa gotovo ne mislite spati doma!“ je nadaljevala Jerica, ko je stopila vsa zaspana v Jakopetovo sobo.

„Jerica, danes sem tako vesela, da menda tudi doma ne bom mogla spati. Moje misli mi bodo uhajale vso noč k Tonetu v Vestfalijo. Saj tudi on prav gotovo zdaj name veliko misli in je v skrbeh, če sem prejela pismo in denar.“

„Mama, pojdive domov! Jutri naju čaka težko delo,“ ji prigovarja Jerica.

„Jerica, otrok moj, nocoj pa naj Tvoja velja!“

Daleč v gluho noč so odmevali Jeričini in Katrini koraki, ko sta brzeli po zmrzlem snegu proti domu.

Nocoj je odšla Jakopetova družina k počitku brez besedi. Čuden nemir je počival

na njihovih obrazih. Ko so legli v postelje, niso mogli zatisniti očesa. Vsi so razmišljali sosedine besede. Nepoznana, a vendar vabljiva tujina jim je vznemirjala duše. Po tujini, tam daleč po Vestfaliji so begale njihove misli...

Jakopetovi materi so se v postelji porosile oči. Vsa je bila iz sebe, ker je čutila iz moževih besedi, da je navdušen za tujino — Vestfalijo. Katrine besede in Tonev denar ga je omamili. Pri hiši je treba res dosti denarja; upniki se bodo oglasili, doto bo treba kmalu šteti... Mati je pričela moliti: „Janeza, o Bog, mi ne odtrgaj izpod našega krova... Varuj nas pred tujino, tujino, tujino...“

Spanec je premagal Jakopetove otroke in jih zazibal v sladki nočni sen...

Burja, ki je zavihrala po rebri, se ni menila za materine prošnje in solze, ampak je še silneje zapela svojo divjo pesem v zimsko noč...

II.

Drugo jutro je bil gospodar prvi na nogah. Hitro se je oblekel in brez besedi odšel v hlev k živini.

Nekako pol ure kasneje se mu je pridružil še Janez in ga lepo pozdravil.

„Bog daj, Bog daj, Janez!“ mu je veselo odvrnil oče. „Danes pa gotovo nisi dosti spal, ker se tako čudno držiš,“ je pristavil gospodar.

„Oče, kako bi mogel spati, ko so me Katrine besede tako prevzele. Ponoči sem obnavljal njeno novico in obenem razmišljal o naših razmerah. Kmalu bi se bil razjokal, tako mi je bilo hudo. Mi res rabimo veliko denarja, če hočemo poravnati dolg in preskrbeti našim ženskam primeren in pošten kruh. Možiti se brez denarja, je težko.“

„Janez, najlažje nam pomagaš iz te zadrege ti, če odideš za Tonetom v Vestfalijo; potem bomo kmalu na trdnih tleh.“

„Šel bi, če bi bil sam. Pustiti vas same, pa res ne morem, zlasti še, ker bi me mati ne pustili.“

„Janez, bodi korenjak!“ ga je začel bodriti oče. (Dalje prihodnjic.)

ko nas oddaljeno sonce ni moglo več zalagati s svojo svetlobo, sem stopil v hišo, ki je bila pozorišče glavnih dogodkov.

Ob vstopu v hišo, sem med razvalinami opazil dva moža, ki sta se po končanem delu vsedla in si prižgala cigareto. Poleg njiju je v kotu spal devetletni otrok. V nasprotni sobi so se ženske prerivale iz kota v kot in pregledovale, če bi se dalo kaj pomembnega priložiti prtljagi ali pa zamenjati. Zdelo se je, kot da bi se pravkar tod pomikala vojska.

Zunaj pred hišo je pral dež razbito samokolnico, ki je čakala na 120 kg težko košaro, katero smo dobro prepletli z vrvo. Ženske so ji uredile naslov, nakar smo se z njo počasi prerili skozi vrata.

Dva sta držala tovor, eden pa je pograbil vozilo.

Veter nam je metal dež od vseh strani, ko smo kakor žabe čofotali v temi po lužah.

Samokolnica je žalostno ječala, dokler se nismo približali razsvetljeni in lepši cesti.

„Ta košara me je zelo skrbela,“ je pripomnil skrben mož, ko smo se bližali kolodvoru.

Naslednje jutro so priskočile ženske na pomoč, da so pripravile otroke za dolgo in žalostno pot.

„Sredi zime tako nenadoma mečejo reveže na cesto. Prav nič ne pomislijo, da si bodo morali revčki po snegu iskati zavetja v domovini.“ Take in podobne govorice so nekaj dni krožile naokrog.

Odločili smo se, da bomo stopili še enkrat od hiše do hiše, da revčkom vsaj do pomladi nekoliko omilimo življenje.

Tako torej; namesto močnih ljudi, ki smo jih darovali tujini, vračamo domovini v najmanj pričakovanih časih le izčrpane ljudi in sirote. Bog daj, da bi na rodni zemlji našli več ljubezni. Očepek Alojzij, rudar, Bruay, Francija.

Vestfalskim Slovincem!

Predragi prijatelj!

Že stara navada je, da pride ob veliko-nočnem času slovenski duhovnik ali redovnik iz domovine Vas obiskat in Vam pomagat, da morete izpolniti svoje velikonočne dolžnosti in prejeti svete zakramente.

Letos prideta dva gospoda, ki bosta tukaj od cvetne nedelje do bele nedelje, namreč: gospod profesor Janko Žagar-Sanaval in gospod katehet Jože Premrov, urednik našega „Rafaela“; oba iz bele Ljubljane.

Vedno sem slišal in zvedel od teh gospodov in misijonarjev, da se je velikonočno pastirovanje vršilo prav lepo in uspešno.

Tudi letos prav iskreno vse povabim k velikonočni spovedi in k prejemu velikonočnega svetega obhajila. Zlasti prosim predsednike, odbornike in druge laike, da naj pomagajo pri pripravah in pri agitaciji za velikonočno pastirovanje. Obiščite vse družtenike, pa ravno tako vse druge svoje rojake in po zgledu „Dobrega Pastirja“ bodite vsem ljubeznivi in prijazni in poskusite jih

zopet pridobiti za Boga in za sveto cerkev. Molite tudi v smislu svojega važnega delovanja v vinogradu Gospodovem, da bo božja milost vplivala na srca vseh Slovincem in da bo tako uspelo zopet velikonočno pastirovanje. Bodite apostoli in delajte tako v duhu katoliške akcije.

Udeležite se vsi popoldanske pobožnosti, pa tudi svete maše in skupnega sv. obhajila. Vaše lepo slovensko petje bo razveselilo ne samo angele v nebesih, ampak tudi Vašega gospoda misijonarja, dragega rojaka. Zatorej: vse bodi v redu, ako pride gospod misijonar.

Predragi Slovinci! Že veliko let Vas poznam in spoštujem kot verne in pobožne kristjane in kot zveste otroke sv. katoliške cerkve: pridite tudi letos in porabite prilžnost za slovensko spoved. Zopet se približa čas zveličanja in božje milosti. Bog bodi z Vami, Marija pomagaj!

Prav prisrčno Vas vse pozdravljam in ostanim vedno Vam v Kristusu udani in hvaležni.

Tensundern, vikar.

Mati

K materinskemu dnevu 25. marca

Veliko je lepih praznikov, ki jih z veseljem obhajamo. Vsak praznik ima svoj pomen in svojo vrednost. Če vse druge praznike tako z veseljem obhajamo, zakaj bi ne obhajali z veseljem tudi materinski dan 25. marca. Pri materi se je začelo naše življenje, sreča, veselje in tudi naš cilj. Že ko nas je nosila pod svojim srcem, je skrbela, molila in govorila o nas. Z vso ljubeznijo nas je povijala, zibala, se sklanjala nad zibelko, govorila in se igrala z nami. Težke so bile njene misli; kaj bo z otrokom: ali bo morda po volji, v oporo in sroču materi? Pa kljub temu se veseli svojega in otroškega življenja! V taki skrbi in sreči hitro minevajo meseci in leta; otrok se razvija, začne hoditi. Mati se veseli otroškega naraščanja; vesela je, da je mati. Vse potrpi, vse dà in žrtvuje vse za otroka; sama sebi si odtrga košček kruha, na vsak otroški klic se oglasi, pa naj bo ponoči ali ponedelje. Nobena žrtev ji ni pretežka! Če je otrok bolan, prebdi, če je treba, cele noči, samo, da lajša otroku življenje. Kako je mati vesela, ko začne otrok hoditi v šolo in v cerkev in ga uči moliti, spoznavati Boga, ljubiti naravo, svoje starše, sorodnike, prijatelje in sovražnike! Ko otrok odraste in se razvije v mladenčca ali dekle, tedaj pridejo za mater zopet nove, velike skrbi, ker je treba ohraniti otroka čistega, dobrega, poštenega in mu preskrbeti vsakdanji kruh. In če tega ni doma, so otroci primorani si ga poiskati drugod v domovini ali pa v tujini.

Kaka žalost in izguba zadene mater, ko se poslavlja sin ali hčerka v tujino in mu polaga na srce: Ne pozabi na Boga, moli in hodi v cerkev in piši večkrat domov. Še večja pa je žalost matere, če se ji te želje ne izpolnijo; če otrok malo ali nič ne piše domov ali pa se ne zmeni več za mater. Če pa dobi žalostno pismo, da se je hčerka ali sin ponesrečil, ali da leži v bolnici, tedaj od žalosti ne more spati, ampak moli in prosi za svojega otroka. Kako velika je res materina ljubezen! Njeno dobro srce vse prenese, vse potrpi, na vse misli. Mati je nesebična in vedno pripravljena vsakemu pomagati in bi tudi življenje dala za svojega otroka. Če je materina ljubezen tako velika do nas otrok, zato bi ne smela biti nič manjša ljubezen nas otrok do matere. Naša dolžnost je, da ji vračamo ljubezen s spoštovanjem in molitvijo in ji pomagamo gmotno. Čeprav so težki časi, vseeno bi lahko tu pa tam za kak praznik ali materin god poslali kako darilo. S tem pokažemo našo ljubezen in spoštovanje do matere. Nikar se ne izgovarjamo, kakor se večkrat sliši: Zakaj me je vendar rodila, da se moram po svetu mučiti, ubijati in biti drugim pokoren. Naša mati na kaj takega ne misli in ima z nami gotovo višji namen. Imejmo spoštovanje tudi do druge matere in noseče žene! Dajmo ji prostor na vlaku, avtobusu ali ji storimo kako drugo uslugo.

Na materinski dan se moramo pa tudi mi prav živo spominjati na našo nebeško Mater, ko je postala nebeška Mati in Kraljica nebes in zemlje: saj ona je prestala mnogo bolečin, žalosti in gorja, ker ni imela nobene ugodnosti. V hlevu je porodila. Morala je bežati s svojim sinom. Tri dni in tri noči ga je iskala, ko je Jezus ostal v templju. Vse življenje je živela v revščini in stala pod križem, ko je njen Sin visel radi naših grehov na križu. Mrtvega Sina je sprejela v svoje naročje. Ona je torej Soodrešenica, zagovornica in naša pomočnica in to priča Lurd, Brezje itd.

Ljubimo torej našo zemeljsko mater, še bolj pa našo nebeško in božjo Mater — Marijo.

Izseljenec Franc Ribič.

Izseljenske novice

Vse dosedanje dopisnike našega lista lepo prosimo, da nam stalno poročajo o življenju in delu naših ljudi v tujini. Za ves dosedANJI trud — iskrena hvala.

Naš neumorni delavec na izseljenskem področju, gosp. svetnik **Jan. Ev. Kalan**, ki biva zdaj v Ljubljani, obiskuje vsak mesec naše rojake v Gradcu. Bog blagoslovi njegov trud!

Vsi naši izseljenci po širnem svetu bi morali biti naročniki Rafaela in udje Rafaelove družbe v Ljubljani. Isto velja tudi za naše ljudi v domovini.

Slovinci v Buenos Airesu so po večini odvisni rokodelci: zidarji, tesarji, mizarji in krojači. Ti rokodelci zaslužijo na dan po 4 do 7 pezov. 1 arg. pezo je 11 Din. Naše služkinje, ki jih zelo visoko cenijo, pa zaslužijo po 70 do 100 pezov na mesec.

Prvi Slovenec, ki je prišel v Argentino, je bil **Andrej Farčnik**. Naselil se je v januarju l. 1880. Zdaj ga že krije argentinska zemlja. Doma je bil iz okolice Konjic na Štajerskem.

V Združenih državah Severne Amerike v državi Kolorado deluje vnet slovenski duhovnik — izseljenec **p. Ciril Zupan**, doma iz župnije Predoslje na Gorenjskem. Je zdaj najstarejši slovenski duhovnik v

Ameriki in je preživel tam vso dobo, odkar so se naši ljudje začeli priseljevati v Združene države. V teku let si je stekel neveljive zasluge za naše izseljence, ki jim še danes stoji ob strani. Sedaj je star 75 let. Bog ga živi še mnogo let!

V Argentini živi že 27 let eden izmed najboljših poznavavcev indijanskega jezika, šeg in indijanske preteklosti, Slovenec Ivan Benigar, doma iz Prema pri Trnovem na Notranjskem. Benigar se je krvno povezal z Indijanci s tem, da si je vzel za ženo hčerko indijanskega poglavarja, ki mu je naklonila osem otrok. Zdaj živi pod Kordilijerskim gorovjem, v pokrajini Nevken ob čilski meji. Je globoko veren. Indijanci ga spoštujejo kot nekakšnega svetnika. On ljubi svoje Indijance. Med njimi hoče živeti, med njimi umreti ter biti pokopan ob strani svoje indijanske družice.

I. Slovenski izseljenski kongres v Ljubljani. S tem naslovom je pravkar izdala Rafaelova družba 148 strani obsegajočo knjigo, ki naravnost vpije v svet po večji ljubezni, zanimanju in skrbi za naše izseljence. Naroča se: Rafaelova družba, Tyrševa cesta 52, Ljubljana. Izvod stane 8 Din.

„Iz življenja v življenje.“ Pesmi. Zložil Ivan Zupan, urednik Glasila KSKJ v Clevelandu. — Da, iz življenja ameriških Slovincem so vzete te preproste, vendar mične pesmice za njihovo življenje v tujini. Prav mične so in se lepo čitajo. Polne so gorkih čustev. Posebno mične so tiste, katere je pesnik posvetil svoji materi. Prav uporabne bodo za razne materinske proslave in godove mamic. Prav toplo jih priporočamo. Knjižica se naroča pri pesniku g. Ivanu Zupanu, St. Clair Ave Cleveland O.

Vse dopise za Rafaela pošiljajte na naslov: Josip Premrov, Ljubljana, Leonišče.

„Ženska je trpinka in pred njo mora vsak človek od nas v spoštovanju kloniti glavo. Ni to nevarno, da se v romanih piše o ljubezni, da se gorko opeva v pesmih, ne — to je nevarno in pogubno, da se o njej piše brez resnobe. Naša sedanja literatura je poniževanje ženskega spola.“

Dr. Janez Ev. Krek.

II. izseljenski večer v Radio Ljubljana

Radio Ljubljana pripravlja naslednji večer, posvečen našim izseljencem za 13. april t. l., to je na veliki ponedeljek. Spored bo obsegal kakor zadnji dve uri in se bo pričel ob 22. uri po srednjeevropskem času.

Sodelovali bodo: Trnovski cerkveni zbor, člani radljske dramske družine, radijski orkester in g. Avgust Stanko s svojo harmoniko. Na sporedu bo velikonočno pri-trkavanje iz znanih naših cerkva, petje starih velikonočnih pesmi, zvočna igra „Njeno vstajenje“, ki jo je napisal g. Vinko Bitenc in nekaj veselih glasbenih točk. Igra „Njeno vstajenje“ prikazuje težko življenje našega človeka v tujini, njegove borbe za obstanek in njegovo hrepenenje po domači grudi.

Za velikonočni pozdrav bo vodstvo postaje naprosilo odličnega zastopnika oblasti.

Podrobnejši spored celotne prireditve bo priobčen v naslednji številki izseljenskega vestnika „Rafaela“, ki bo izšla še pred Veliko nočjo. Prav tako pa tudi v vseh naših dnevnikih.

„Življenje mi je delavnik. In takrat sem najbolj zadovoljen sam s seboj, ko docela utrujen od dela padem, kjer že bodi, v sladki sen, da se mi vrnejo izrabljene telesne sile. Takrat pa najmanj, ko zasledim kos komodnosti, ali senco lenobe v svojem življenju.“

Dr. Janez Ev. Krek.

Carinski predpisi za staro obleko iz Amerike

Po zakonu o občni carinski tarifi, člen 9, toč. 17. je prosto od carine:

Uporabljena obleka, perilo in čevlji, katere stvari pošlje kdo kot darilo siromašnim osebam iz inozemstva.

Kot siromašni se imajo smatrati oni, ki ne plačujejo neposrednega davka več kot 120 Din brez dopolnilnih in samoupravnih prirezov in tisti, ki od nesamostojnega dela nimajo, če so samci več kot 1.800 Din mesečno, oženjeni več kot 2.000 Din mesečno prihoda, torej vse osebe, ki jih smatra invalidski zakon s svojimi objasnjenji za siromašne.

Za otroke je merodajen davek staršev, za ženo davek moža ali pa tudi nasprotno, ako so slednji obdavčeni.

Glavni pogoj za osvoboditve carine je torej, da so obleka, perilo in čevlji rabljeni. Nova obleka, perilo in čevlji ter vsi drugi predmeti se ne morejo osvoboditi plačanja uvoznih carinskih dajstev.

Tozadevne prošnje, kolkovane s 5 in 20 Din in 2 Din za priloženo pismo, s katerim je pošiljka iz Amerike avizirana, se imajo nasloviti na carinarnico, pri kateri se vrši carinska manipulacija. Prošnji je priložiti originalno pismo in originalno kuverto ameriških sodornikov, v katerem avizirajo pošiljko in pa spričevalo o siromaštvu, potrjeno od davčnega urada v pogledu višine davko, in overjeno od sreskega načelnika.

(Prosimo, da glasilo K. S. K. J. to priobči, ker je objavilo tozadevni članek.)

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Herne-Holthausen. — Komaj je poteklo 7 mesecev, odkar smo spremlili k zadnjemu počitku našo priljubljeno l. predsednico ter ustanoviteljico Roženske Bratovščine v Holthausenu Viljeminu Dolinšek, in že zopet nam je smrt nenadoma pobrala našo sousstanoviteljico ter vestno blaginščarko Jero Učar, roj. Klemenčič, rojena 14. januarja 1868 v Višnji Gori pri Stični, srez Litija.

V Nemčiji je bila 37 let. V zakonu z Ivanom Učarjem je imela 9 otrok, od katerih jih še pet živi ter so razen enega, vsi oženjeni.

Pokojna je bila verna katoličanka. Vsak dan se je udeležila službe božje. Tako je tudi dne 4. svečana t. l. vstala in šla k službi božji. Prišedša v cerkev je šla kakor po navadi vsak dan k oltarju Matere Božje ter hotela poklekniti pred oltar, nakar se je zgrudila zadeta od srčne kapi.

Navzoči duhovnik ji je podelil sv. maziljenje.

Kakšen vtis je napravilo to na njenega moža, si lahko vsak predstavlja. Čvrsta in zdrava je zapustila dom, mrtvo so jo prinesli nazaj. Smrt žene je možaka, ki je že 72 let star ter bohlen, čisto potrla, kajti zakonca sta živela lepo v zakonu, kar je redek slučaj med Slovenci v tujini.

Kako je rajna bila med nami priljubljena in spoštovana, je pokazal njen pogreb 7. februarja. Razen zastave društva sv. Barbare in zastave nemškega materinskega društva, se je pogreba udeležilo obilo slovenskih rojakov in domačinov od blizu in daleč, da pokažejo rajniki zadnjo čast. l. predsednica Klevišar Julijana je položila lep venec na grob, katerega ji je Bratovščina darovala v znak hvalečnosti za njeno dolgoletno delovanje v Bratovščini in v cerkvenem petju. Mi pa kličemo: Draga naša, Jera, počivaj v miru in naj ti bo tuja zemlja lahka! Preostalih naše iskreno sožalje.

Vsem udeležencem pogreba in darovalcem venec se Bratovščina kakor tudi družina rajne naj-srčneje zahvaljuje.

Odbor Roženske Bratovščine,
in društvo sv. Barbare v Holthausenu.

Holandija

Lutterade. — Društvo sv. Barbare je priredilo v nedeljo 23. II. družabni večer v društvenem lokalu pri g. Zupancu, katerega so se udeležili vsi člani. Maske niso bile, ker smo itak maskirani že vsak dan.

Društveno gibanje pri nas je sijajno. Istotako lepo napreduje kolesarski odsek pod predsedstvom gosp. Martinca in Rajnika.

Sopraga društvenega predsednika gospa Julka Kapel je slavila svoj 35. rojstni dan. Želimo ji, da bi jih še mnogo dočakala.

Dragi čitatelji Rafaela v Lutterade!

Javljam, da sem sprejel na zborovanju 16. II. 1936, dolžnost za dostavo liste Rafaela vsakemu rojaku. Kdor ga želi čitati, mi je na razpolago in se mu dostavi na dom. Dostavljam, da člani društva list ne plačajo, nečlani pa 9 ct. za poedino številko. Vljudno se priporočam dragim čitateljem lista, da list po možnosti plačajo vsaj za polovico leta naprej. Cena za polovico leta je 45 ct. Kdor želi poslati kakršenkoli dopis, da se mu objavi, naj to izroči meni — dopisniku in dostavitelju Rafaela.

Ludvik Marinc, Pütsteeg 10. Lutterade.

Visok obisk. — Na svojem potovanju med našimi izseljenci v Belgiji, sta obiskala tudi naše izseljenske kolonije v Holandiji gospoda iz kr. poslanstva v Bruslju g. Pavlič in g. Spahič. V spremstvu tajnika zveze jug. društev sv. Barbare v Holandiji g. Seliča sta obiskala kolonije naših izseljencev v Hoensbroeku, Brunssumu, Heerlerheide, Nieuwenhagen in Rumpen. Pokazala sta svojo veliko pozornost za vse potrebe naših izseljencev. Ogledala sta si tudi čitalnico in zastavo društva sv. Barbare v Hoensbroeku in sta se prav pohvalno izrazila o delovanju društev sv. Barbare v Holandiji. Vzela sta s seboj najboljše vtise o delovanju tukajšnjih katoliških društev naših izseljencev in objubila, da nas še obiščeta. Obiskala bi bila rada še druge naselbine, a ker jim je bil čas prekratek, sta morala, žal, odložit obisk drugih kolonij za poznejši čas.

V Lutterade se je omenjenim gospodom pridružil še g. Brouwers, državni uradnik, ki jim je razkazal velikanski obrat rudnika Maurits in pristanišče

v Steinu. Prav zadovoljna o svojem obisku v Holandiji, sta se vrnila preko Maastrichta v Bruselj. V Heerlenu sta obiskala tudi jug. konzula. Veseli nas, da so nas gospodje posetili. Sploh je naša želja in pa potreba, da pridejo med nas večkrat zastopniki naših konzulatov ali poslanstva, da slišijo naše želje in potrebe. Sploh, kar nimamo več poslanstva v Haagu, smo postali bolj zgubljene ovce naše domovine in vendar so taki obiski najboljši kontakt za spoznavanje razmer in potreb izseljencev.

Konferenca radi penzijske blagajne in penzije, — se je vršila dne 9. februarja v patronatu Sittarderweg v Heerlenu. Kako važno vprašanje je to za nas izseljence, je pokazala že velika udeležba odbornikov društev sv. Barbare iz Heerlerheide, Brunssuma, Lutterade, Hoensbroeka, Egelshovena, Chevremonta in Spekholzerheide. Na podlagi govorov raznih odbornikov, se je pokazala žalostna slika, lahko rečemo, tragika ruderja izseljenca (velja za vse v tujini): Tujina te potrebuje samo, dokler si mlad, zdrav in močan, dokler ima dobiček s teboj. Kakor hitro pa postaneš bohlen, slab in star, se te otrese, kakor suhega listja drevo in ti pokaže cesto odkoder si prišel. Kdo je temu kriv? Največ seveda današnji kapitalistični nazor, ki mu je postal človek samo še objekt za njegove dobičkanosne cilje, in ne priznava človeka več kot božje stvarstvo, ki ima iste pravice do udobnega, človeka vrednega življenja. V zelo veliki meri je kriva tudi domovina. Tudi ona si je predstavljala izseljenca v drugačni luči, kot je bil in živel v resnici. Imela in poznala je izseljenca bolj kot nekakega „amerikanskega strica“, kateri ima polne žepce dolarjev, goldinarjev, frankov itd. Le mali krog rodoljubov doma, ki so se zbirali okoli Družbe sv. Rafaela, okoli naših skofov in pa okoli raznih izseljenskih uradov in organizacij, le ta je poznal tudi velike rane naših izseljencev in jih skušal celiti, kar se jim pa ni zmiraj posrečilo, ker ni bilo razumevanja na merodajnih mestih.

Šele sedaj, ko so začeli prihajati mesto goldinarjev domov tudi oni, katerim je bila sreča v tujini bolj malo naklonjena, ali se spremenila v nesrečo, šele sedaj je spregledala domovina, da ima tudi ona razne dolžnosti do nas izseljencev in koliko bi bilo pomagano ne-le izseljencem, ampak tudi domovini, če bi bili naši merodajni faktorji doma zagurali z raznimi reciproditetnimi pogodbami o zaščiti naših izseljencev z Belgijo, Francijo in Holandijo. Pred več leti je tudi naša zveza vložila enako prošnjo, a v času, ko bi bili še lahko kaj dosegli ni bilo razumevanja pri naših oblasteh. In sedaj je veliko težavneje kaj doseči, saj je kriza dala tujim državam lep vzrok v roke: ne potrebujemo več delovnih moči.

Izseljenci smo pa tudi nekaj sami krivi glede našega žalostnega položaja. Če nismo dosegli naše zahteve z eno prošnjo, smo vrgli „flinto v koruzo“, češ, saj se nobeden tudi doma ne zmeni za nas. In vendar nam zadnja leta kažejo, da se brez naše inicijative domovina sama ne bo dosti zganila. Poglejmo razliko javnega mišljenja o izseljenskih doma pred nekoliko leti in danes? Domovina se probuja. Kdo je dal temu povod? Ali ne mi sami? Ali ni to uspeh delovanja naših izseljenskih, predvsem katoliških organizacij, ki so doma z Družbo sv. Rafaela in banovinskim izseljenskim uradom širile zanimanje za izseljence.

Ali nismo pred dvema leti sami priredili prvo izseljensko razstavo na ljubljanskem velesojmu, ki jo je organiziral g. R. Selič in je zbudila splošno zanimanje? In izseljenski kongres ob priliki evharističnega kongresa v Ljubljani? Ni bil to uspeh našega delovanja? V tej smeri moramo delovati tudi naprej v zvezi z Družbo sv. Rafaela v Ljubljani, čigar predsednika č. patra Zakrajška poznamo kot največjega prijatelja in poznavalca naših izseljenskih razmer.

In sedaj nazaj h konferenci! G. Pelzer nam je razlagal nova pravila penzijske blagajne; med njimi so točke, ki so še nejasne in bomo objavili pravila v našem jeziku takoj, ko dobi zveza jasne informacije v raznih točkah od Alg. Myn. Fonds. (To je od bratovske skladišča.)

Občni zbor Zveze društev sv. Barbare — se je vršil dne 9. februarja v Heerlenu. Kljub krizi je vladalo vendar živahno delovanje tako v matici, kakor v posameznih društvih.

bi nekoliko pomislil kake ure so primerne za nadlegovanje naše naselbine.

Kar nas je v severni Franciji pri najboljši volji ne moremo ustreči agitatoričnemu, ker nas je vsekako premalo. Zato se z velikimi nadami obračamo med vse naše (takozvane sodruge) po celi Franciji, naj nam priskočijo na pomoč, da bomo čimprej vsi skupno kricali „Delu čast — —“, organizator nam bo pa odgovarjal z — „Delu hrbet“.

Južna Amerika

Argentina. Buenos Aires. — Silvestrov večer v Buenos Airesu. „Slovensko prosvetno društvo l.“ in delavsko kulturno društvo „Ljudski oder“ v Buenos Airesu sta pripravila skupno prireditev silvestrovega večera v dvorani „Italia Unita“, ki je bila pol premajhina radi obilne udeležbe. Pevska zborja sta nastopila skupno in zapela več lepih pesmi kakor „Slava delu“, „Srečanje“, „Nazaj v planinski raj“ in „Pogovor z domom“.

Temu je sledila veselogra: „Briljantni nakit“, ki je bila podana v zadovoljnost občinstva.

Pohvaliti je treba predvsem skupen nastop, kar bi

znalo roditi dober sad, posebno če pomislimo, da v teh kritičnih časih velja bolj kot kdaj poprej oni stari slovenski pregovor: „V slogi je moč“.

Iz zadnjih dni imamo polno tudi žalostnih in veselih novic. Dne 6. decembra je utonil v tukajšnji velereki Rio de la Plata naš rojak Franc Kosič. Pokojnik je prišel v Argentino pred štirimi leti s trdnim upanjem v boljšo bodočnost, pa mu je kruta usoda prekrizala račune. Pogreb se je vršil v nedeljo 8. dec. iz hiše Siera v ulici Majpu, na pokopališče v Olivos. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Te dni se je poročil naš rojak Franc Trebše z rojakinjo Marico Gorup; oba sta s Primorskega. Po zaslugi Trebšeta se je pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva l., čigar pevovodja je, povzpel do visoke stopnje in danes je med najboljšimi. Oba sta tudi vneta člana omenjenega društva.

Te dni je bil imenovan naš rojak Peter Kebelič kot zastopnik „Touring Club Argentina“ v la Plati, ki ima že 50.000 članov. Je tudi že več let predsednik Jug. društva „Kosovo“ v la Plati.

Omenjeno društvo je pred kratkim, po pregledu svojih računov, odprlo blagajno, v kateri se je nabralo čez pet tisoč pesov in odbor se je odločil za zidanje

društvenega doma. Za vse to ima Kebelič velike zasluge.

Podjetnemu rojaku iskreno čestitamo!

Predmestje la Poternal v Buenos Airesu je, odkar nas je zapustil naš izseljenski duhovnik, kakor izumrlo, le na božični dan je zopet malo oživelo, ker je bila v cerkvi sv. Neže (Avalos 250) sv. maša s slovenskim petjem, kjer so se spet zbrali naši rojaki in, kakor po navadi, malo po domače pokramljali.

Zadnje čase je kriza naše delavstvo v Buenos Airesu precej stisnila. Po večini je naše ljudstvo zaposleno pri stavbenih podjetjih. Velemosto se širi in vzdiguje, pri čemer je zaposlenih na tisoče in tisoče delavcev. Radi slabih mezd se je pred akoro tremi meseci začela stavka zidarjev in zato so slala vsa dela.

Danes po treh mesecih, kar ni nihče pričakoval, je borba še hujša kot kdaj poprej in vsak teden se še poostruje. Trdosrčni gospodarji nočejo popustiti, delavstvo pa se pod takimi pogoji noče vrniti na delo. Nekaj hvalevrednega, ki se opaža v teh težkih časih, je to, da vse naše boljše stoječe osebe, kot gostilničarji in trgovci itd., materijelno pomagajo stavkujočim rojakom, da so močnejši v borbi za svoje pravice.

Anton Podlogar.

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).

Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije,

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice

iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi DOMOLJUBA v Ljubljani

**Prijatelj
izseljencev je**

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misijonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)